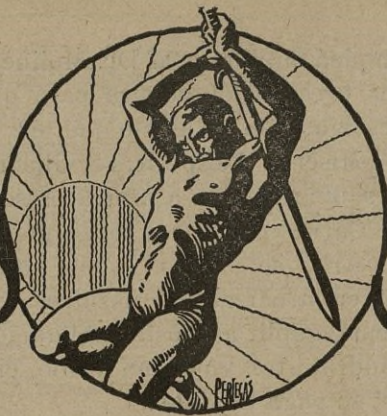

PATRIA NOVA

SEMANTARI VALENCIANISTE

Prèus de sotscripció

Reine de Valencia..	Ptes. 0'50 trimestre
Catalunya i Illes Balears	> 0'50
Espanya.	> 0'75
Extranger..	> 1'—

Valencia 5 de Juny de 1915

Direcció pera correspondència

Kiosc de San Martí.—VALENCIA

Número sòlt: 5 céntims

VOLEM

la oficialitat de la llengua valenciana.
 que siguen valenciàns tots els que 'n nòstre reine desempenyen càrrecs públics, inclosos els
 governatius i administratius, i els militars que impliquen jurisdicció.
 l'autonomia tan ampla com se puga obtindre per a 'l municipi i la nacionalitat valenciana.
 el restabliment del dret foral valencià ab les modificacions que aconsellen els temps.
 el servici militar voluntari i retribuit.
 la instauració del crèdit agrícola en tot el reino.
 Borsa de Treball i Musèu social valenciàns.
 caixes de retiro per a la vellea.
 pensions als pares prolífics i exenció d' alguns impòsts.
 la ensenyansa integral gratuïta i obligatòria.
 tractats de comèrs i abaratament de tarifes ferroviaries i maritimes.

MOLTES RAÓNS I PARAULES...

...pera tractar-nos sempre a puntapèus.

La festa de la Flor

BORRÓ I CONTE NOU

¿Creien vostés que'ls valenciàns que formen part de la Junta Provincial de Valencia contra la Tuberculosis anaven a contestar algo a lo que'ls diem en nostre número passat?

Pues no, senyor. Pero algo hem alvansat; ya savem qui son; ya están definits pera Valencia. Res els importen les raons, la justícia, la caritat. Se fisquen escandalosament d'este poble valencià que al castellanisar-se pergué el pols i casi la vida; se riuen d'ell, del poble en que viuen i a qui tot ho deuen. En *El llibre del Mal* queden anotats alguns nòms; dia vindrà que'ls recordarem a Valencia a fi de que a cadascú li tòque lo que's mereixca. No es més que cuestió de temps.

Hem dit que s'han callat i tal vòlta no estigam en lo cèrt. Després de publicat el darrer número, vàrem rebre una colecció de targes postals de la propaganda que fa la Junta *tuberculosa* de Valencia.

¿Es que, fent-se el *nonsavo*, han pretés donarnos una llió? D'esta gent centralista no hi hauria qu'estranyar res; tot avàns que traure la cara.

Pues si pretengueren donar-nos una llió, els ha eixit el conte tòrt. Nosatros sabem molt més que'ls lo qu'es i lo que necessita el problema de la tuberculosi. Tant ho sabem millor que'ls, que'ls assegurem que'n Espanya no hi haurán may eixos admirables sanatoris que's reprodueixen en les postals que'ns han enviat; i no'ls haurán may—mentres dure l'actual estat de còses—perque nostra política está envenenada per els micròbis de totes les baixeses i vergonyes, porque no hi ha poble que exigisca responsabilitats ni polítiques que se sacrifiquen per lo que al poble convé, i porque a conte d'alvansar atrasem per les rastreries de les classes directores, rastreries com la portada a efecte en Valencia ab la passada Festa de la Flor.

¿Qué fa el poder central que no acomet el problema destinant a ell els millons que requerix? ¿L'ha de resoldre també Valencia per son propi esfors, després que paga 60 milions i apenes se'n invertixen en ella uns 20? Eixe entusiasme de la Junta Provincial de Valencia, per qué no se

emplea en ajudar al Dr. Moliner o en fer pressió del govern pera que ho resòlga, com obligació que té?

Misèria d'esperit, servilisme, ganes de reventar a nostra Associació de Caritat es no més tot lo que passa.

Ara, ¿se calla el poble valencià? Se callarem també nosatros, ya que hem cumplit ab nostra obligació. Dia vindrà, i tal vòlta no tarde, en que tot se puga liquidar.

Borró i conte nou.

Pòden seguir abusant els centralistes. Contra més abusen, millor; més pronte obrirà els ulls el poble i més pronte vorà també que sòls en nostres ideals consistix la salvació.

Dels pòbles petits

Hi han còses que pareixen petites, pero tenen amuntó de transcendència. El descastament valencià qu'existix dins tot lo nostre poble fa brollar més encara la animadversió entre les classes directores i les classes dirigides.

Tots recordareu al mege d'un poble menut. Si dit senyor es valencià, si dit senyor sap adaptar-se al mig, si dit senyor n'oblida les primordialíssimes lleis de la biologia social, dit senyor será volgut i apreciat per tots los seus aconduits, per tot lo poble, en una paraula.

Mes també recordareu al mege de poble que no es valencià, al mege castellà; pregunteuli i éll vos recordará les anacoretas que passá fins que aplegá a parlar mijanament en l'armoniosa llengua d'En Jaume Roig. Dita respòsta enclourá tot un calvari per part del mege, pero... ¿i l'escepticisme que sembrá i la gent qu'enviá al atre mon per no poder entendres be malalt i mege? Un aspècte més del malalt decret de Felip V.

Ara fixeuse en lo mege que naixqué en lo Reine de València, com haguera pogut nàixer en la China; en lo mege que de menudet se li administrá una roïn i malsana educació, una educació castellana; en lo mege que may pará breus instants a meditar, a reflexionar qui era; en lo mege que sòls aná picant d'assí i d'alla, sens adquirir una cultura fonda i ben arraelada.

Dit mege cau en un poble i fa més mal que la llangosta. Fora de la carrera se considera superior als demés porque parla en una llengua que no

es la seua, demostrant en assò un mancamment de sentit de la vida, una ignorancia crasíssima de còsses que estudiá, que lo temps en sa fòrsa aplastant li ensenyará.

¿Còm formulará un bòn diagnòstic? ¿Còm interrogará al malalt si no podrán aplegar a entendres enjamay? La realitat es la millor mestressa; ella li ensenyará clarament que persistir parlant en castellà éntre aquelles humils gents es una gran folia.

Hi ha que vore com patix lo malalt pera expresar-li al mege ses sofriments; hi ha que vore les vòltes i revòltes que pega pera dir-li i ferli raonaments que'n llengua valenciana, en la seua llengua, les diria de repent; hi ha que vore còm imponentse son ànima valenciana a tota aquella comèdia, se desidix a parlar-li en valencià. Lo mege, impassible, contempla com a la malaltia física se li ajunta la malaltia moral, l'hipocondria, la tristeja que li entra al vore sa inferioritat, sa dificultat en poder dir-li tota mena de sofriments. Lo mege renuncia a una arma poderosa de curació: la sugestió. Lo exténs capítol de psicoterapia es olvidat per lo mege que procedix aixina. L'escepticisme cundix entre lo mege i lo malalt al no poderse entendre, i el primer pèrt tot l'ascendient que puga tindre sobre'l segón, i la curació de éste no aplegará may a rams de be-neir.

El menescal diagnostica per los símptomes objetius principalment. El mege castellanizat renuncia a totes les fites que pera'l diagnòstic li donará la història clínica referida per el malalt; sòls los símptomes objetius li servirán al mege castellanizat, que se val dels mateixos mitjos que lo menescal.

El hòme, objècte d'estudi del mege, es estudiat per iguals procediments que l'objècte d'estudi del menescal, el animal.

¿Veritat qu'ens degrada esta confusió?

La castellanisació mòstra una vergada més ses podrits fruits.

DAMASCENO

Es preferible el dolor, la forca, la mòrt mateixa, a viure sòls un dia, un' hora tan sòls, només un instant sense llibertat.

Manel Ruiz Zorrilla

Espanya s'en va

A mon germà Miquèl

Un diari de la ciutat de X ha obèrt un concurs taurí ab el plausible fi de reanimar sa venda, un tant mesquina, i fomentar la afició a la mal anomenada festa nacional, opròbi i vergonya de nòstra volguda Patria.

Tot el que compre el antedit diari deu dies consecutius tindrà dret a un cupó numerat, i si la sort el favorix, tindrà el *hermoso placer*, segons ressa en les bases insertes en ses columnes, d'assistir completament *gratis* a les corregudes de bous que, ab motiu de sa famosa fira, se celebren en la ciutat de X.

Es ben trist que la premsa espanyola, que deguera preocupar-se un pòc més de la instrucció de nòstre incult país, se dedique a fomentar eixa innoble afició que nos desacredita davant dels ulls de totes les persones de sentiments nobles i rècta consciència del mon sanser.

La cansó no es nòva. Cèrt periòdic d'una important capital d'Espanya va dur a efecte, fa alguns anys, un concurs paregut, i contagiats per el asquerós micròbi que rossega a la societat espanyola, imitant el eixemple (tot lo roïn s'apega), varis periòdics de distintes *provincies* celebren anyalment concursos d'esta naturalesa.

Ara li ha tocat el torn a la ciutat de X.

Segurament els organizadors de tan «instructiu» concurs estaràn satisfets del resultat de la seua idea. Grans i gics s'apresuraràn a adquirir el esmentat periòdic, pera poder anar «completament gratis» a contemplar eixe degradat espectacle, principal culpable de la decadència espanyola.

Eixa empresa periodística, que pera vendre uns cuants eixemplars més que de ordinari no sent repugnància a comerciar ab la ignorància del pòble, no veu, o no vol vore, el mal que causa a nòstra desorientada joventut, eixa joventut que a conte de aproximar-se per mig del llibre a la divina font de la sabiduria, prefereix recrear-se davant d'un sanguinari espectacle i malgastar ses energies gillant desafortadament desde el tendido d'una plassa de bous, llansant horribles blasfèmies a la cara d'un ser despreciable que deixa adivinar les formes de son còs enclenque baix un cenyit i ridicol tratje de llentegues.

Es mil vòltes condenable que la premsa, el únic mig d'instrucció de que dispòn el element obrer i trevallador, se dedique a fomentar el odiós vici dels bous per mig de concursos taurinos i de interminables ressenyes taurófiles i deïxe en complet abandonament a tots els grans problemes d'actualitat.

La premsa espanyola està dividida en tres classes o seccions. Primera: els periòdics, poquisims per desgracia, que ostenten valentment en sa primera plana un avís que diu: «Este periòdic no inserta les llistes de la Loteria Nacional ni informacions taurines, verdaderes vergonyes nacionals.» Segon: els que se mostren escèptics o indiferents i per complaure a la majoria dels seus lectors, contra el seu paréixer i voluntat, omplin columnes i més columnes ab estúpides informacions taurines. I tercera: els que per lucrar a còsta d'un públic ignorant organisen concursos pera facilitar la entrà gratuïtament en eixos circuls grandiosos, verdaderes tabernes nacionals aon ab sanc s'emboiratja l'ànima dels ciutadans.

Pera els primers vaja un abràs fraternal. Pera els segons un consell: el de que abandonant la paradójica postura en que se coloquen, presten el manco apoyo posible a eixa festa brutal i sanguinaria i dediquen la seua activitat al foment de la instrucció que Espanya tant necessita. En quant als últims, als que se lucren comerciant ab la ignorància del pòble... pera eixos no encontre el apellido ni la paraula pròpia pera calificar-los.

¡Pòbra Espanya! Tot en tú es roïn i corromput. La premsa, la única esperança en que cifraves ta futura salvació, també se corromp... I si un sobrehumà esfors del element sa no lògra posarte a salvo, morirem tots víctimes d'esta odiosa ona flamenca qu'ens invadix i que acabarà per adefegar-nos.

ENRIC DURÁN T.

El dia 29 del corrent mes de Juny se complixen 208 anys que 'n el "Real Sitio del Buen Retiro", firmà el malait Feiip V el decret abolint nòstres drets, entre 'lls el us de nòstre idioma.

Pera commemorar tan funesta data, PATRIA NOVA prepara un gran número extraordinari, ab dibuixos de notables artistes i artículs dels més notables escriptors de la terra. Oportunament donarem més detalls a nòstres lectors.

ESPIGOLANT

Mirant al progrés

De l'obra Còses d'Espanya.

LO QUE CONSTITUÏX
EL ÀNIMA D'UNA NACIÓ

Una o varies tradicions convergents d'idees, de sentiments, d'aspiracions, en una paraula, de manera de ser; una organissació pera sa conservació i son progrés; una missió humana que cumplir, heus assí lo que constituïx el ànima d'una nació.

Sense tradició, es dir, sense història, la NACIÓ seria un ser sense memòria. Sense instint de conservació pereixeria per sí mateixa; sense progresar se quedaria arrere en la marxa ràpida de les demés nacions, i el desequilibri ab elles la mataria, com està sosuint ab Espanya. Sense missió que cumplir, una nació seria lo que estos iudividuos vulgars que passen per el mon sense deixar rastre de sí, lo mateix qu'els viatjers en los cuartos dels hotels.

Haver organissat el país, haver fundat institucions, haver cumplít missions humanitaries, tindre un Art pròpi, haver contribuít a la Ciència i voler perseverar en esta via, tot assò forma el llas nacional superior que unix a tots els ciutadans, el esperit de LA NACIÓ CIVILIZADA.

NECESSITAT DE LES NACIONS

Sense anar més lluny, tòt lo que constituïx la civilizació actual es degut a nacions diverses, i avàns, a pòbles distints. El comèrs, en son oríge, fon Semita; la Filosofia, Grèga; el Dret, Romà; el esperit d'investigació, Germànic. Espanya lliurà per segon vòlta a Europa de ser pressa dels pòbles fatalistes del Orient. Els héroes Castellàns en les planes, els Catalàns en les còstes i en tot 'el Mediterrani, continuaren l'obra de Milcíades i de Temistocles; per ells Europa no forma hui en dia una agregació de Califats musulmans, dependents de la Sublim Pòrta. Totes les nacions, pues, ab son pròpi mòdo de ser, ab la seua acció particular, son necessaries a la Humanitat, com el cervell, el còr, el pulmó, l'estómac i els demés òrgues ho son al individuo humà. A pesar de cèrtes utopies, sostenim, com ya hem indicat, que la Humanitat no marxa ni a la unificació homogènea, ni als antagonismes i enemistats patriotes. Al contrari, se està produint cada dia més una organissació huma-

na per convergència. El progrés consistix en la diferenciació i en la convergència creixents. Tot organisme atrasat es homogeni i les seues parts son divergents; els enemics son els iguals, els que desempenyen una funció idèntica.

Aixina, partint d'assò, se vorà clar com se va produint una organització de la espècie humana per contribució nacional. Se pòt ser mol Espanyol, mol Francés o mol Alemany, i ser mol humà al mateix temps, ya que l'u es el caràcter específic i el atre el genèric.

Pera ser mol nacional, mol patriòta, no es necessari pera res lo de aborrrir als fills de les demés nacions. El antagonisme es pròpi dels barbres o dels salvatjes, sers no diferenciats. Estos son els únics que les nacions convergents deuen dominar, pera transformar-los en sers civilisats després.

POMPEYUS GENER

Nostra tasca

Yo cree en la vitalitat de la rassa valenciana.

Pero la rassa dòrm...

La influència aclaparant del poder dominador avasallà als pòbres de esperit, als pòbres hòmens que, inconscients de sos deures i obligacions se deixaren arrastrar per l'ona fraticida.

I de la indiferència dels fòrts i el servilisme dels famolones triomfà la fòrsa bruta dels més.

La rassa, ferida, caigué en un gran i pessat sòmni d'enervant reculliment, i els barbres arrassaren impunes els camps de la Patria, asaltaren els murs que defensaven a la ciutat; pero no lluitant cara a cara, sino valent-se de la intriga, de la insidia roïn i reproable.

¡Glòria sempre a la Patria!

Així naixqueren estes febles generacions esclaves del convencionalisme individual, encara que—com sosuix generalment—siga en perjui de la col·lectiva conveniència.

¡Pero la rassa no ha mòrt!

Podrán ser pòcs els que pòrten pura en ses venes la sanc, els que refusen tota mixtificació que 'ls envilixca, els rebèls etèrns contra tot atentat al patri sentir; pero este nucle—numeros o reduït—constant, sempre constant en sos ideals, per

instint de pròpia conservació, s'ha de valdre de la propaganda, de la lluita abnegada, costosa, ferma—encara que no més siga per no permanéixer inactius, signe de mòrt en tota obra individual o col·lectiva—i per la raó de sos principis i la puessa de ses idees s'ha de crear adèptes, arribant per lògica deducció a afirmar que cuan més vaja eixamplant-se, es dir, cuan més aumente en número sa influència en la pública actuació, ha de ser més notòria, profitosa i decisiva.

Podrà ser obra de anys, de sègles, si se vol; pero yo cree que al fi la rassa—que sempre viurà en eixe nucle, que anirà reproduint-se si no està de Deu sa mòrt—se desvetllarà i, tota triomfanta, ha de imposar-se als bogins que a traidoria la feriren.

Ara nòstra tasca es fer eixa propaganda per l'ideal de abnegació i de civisme.

PASCUAL ASINS

GLOSARI

AHIR I HUÍ

Hi hagué un temps en que dominavem les mars, que teniem nòstres Còrts, qu'els reis venien a Valencia i juraven respetar nòstres drets i llibertats...

Volaven nòstres baixells sobre la blavor de cèl de la mar, unflades les blanques vèles per els lliures vents, reflectant en el perletjar de les escumes la sang i el foc de les glorioses quatre barres de nòstre escut... Valenciàns germàns nòstres ens governaven, i aixina era nòstra vida fòrta i potentia... S'adonaven els reis de qu'erem pòble lliure, viril i gran, i canviaven son jurament de respète ab el jurament de fidelitat de nòstres Concellers...

Tenim grans poetes i pensadors, els primers hòmens en Arts i Ciències, que feren que 'l segle d'òr de la lliteratura en llengua valenciana fora anterior al del idioma castellà...

Tinguérem com tot pòble gran una epopeya, en que nòstra Senyera pasetjà triomfanta per mig mon, portant a llunyàns països el ressor ferreny dels esperons de nòstres soldats, els accents de nòstre idioma i el progrés de nòstra tèrra...

Sabia tot ciutadà fins aón aplegava son deure, i per tant lo mateix cumpria ab lo seu qu'exigia als demés son compliment...

I els valenciàns d'ahir morien per la Patria Valenciana, engrandint-la o defenent-la...

Estem en el segle XX.

Dispusahir en la prossesó del Còrpus vérem que les banderoles que la presidien tenien cinc barres... I ningun valencià s'apercebia, després de que tanta sang valenciana se quedà per el mon per fer-les invictes...

Pensàrem lo que fórem i vérem lo que som, que moltíssims oblidon son idioma sense saber l'abdicació que representa, perque ignoren nòstra història. Assí no mana més que Madrid i valenciàns empecatats que a Madrid se deuen, i que patetgen nòstres drets i damunt ens xuplen la sang i se figuen preferint blasfèmies en llengua estranya...

I al pòble, a este pòble que res pensa i que res diu, s'atreixen encara a anar ab miserables i illògiques cantinèles d'un progrés que may vindrà...

Que may vindrà mentres sigam com som. Hi ha que fer cultura, crear un pòble veritat, tornar a ser com avàns erem i com requerixquen les èpoques actuals.

MARIÀN

Defengam lo nòstre

El Monastir del Puig

La comissió eixecutiva se va reunir nòvament el passat dimecres, acordant dividir-se en tres seccions pera el millor repartiment en els treballs que han de portar-se a efecte. Una d'estes seccions se dedicarà a convidar al aplec als senador i diputats del Reine; atra s'encarregarà de tot lo pertanyent a comunicacions, fèrrocarril pera 'l dia de la festa, aloixaments, etc., i la tercera treballarà per aportar nòves adhesions de personalitats i atres iniciatives que contribuixquen al major esplendor de la magna festa que 's prepara.

Pera 'ls senyors que s'adherixquen per la cuòta única de cinc pessetes, s'han manat ya a fer els títuls corresponents. Estos títuls donarán dret a rebre tota publicació que sobre l'Acte edite el centre d'Estudis Valencians, a assistir a tot acte oficial que se celebre i al viatge d'anà i retorn al Puig el dia del aplec, be siga desde Castelló o desde Valencia.

Se conta ya ab un gran número d'adhesions, que va augmentant de dia en dia, aixina que se van intensificant els treballs de propaganda.

També la comissió de propaganda treballa activament en els diversos sentits que ya coneixen nòstres lectors.

Per sa part, el Centre d'Estudis Valencians prepara també una solemne vetllada que 's celebrarà uns dies avàns del aplec, en el Paraninfo de nòstra Universitat, i en la cual pendrán part coneguts i prestigiosos valencianistes. Pareix ser que s'encarregarà de la part històrica el cronista de la Ciutat, senyor Cebrián Mezquita; per la part administrativa el senyor Marqués de Colomina; el senyor Cortina per la tècnica, i resumirà el decà del Centre, senyor Martínez Aloy, fent una patriòtica crida enlairant l'esperit valencianiste pera que tots contribuixquen al esfòrs pera el manteniment i restauració del històric monument.

El ambient d'entusiasme que 's respira i totes les impresions que 's van rebent aixina que s'alvansa en els treballs de propaganda, ben fonadament permetixen assegurar que ha de tindre vera transcendència el gran acte valencianiste que 's prepara.

Pòbles benemèrits

ELG

¡Oh, noble ciutat d'Elg, sempre gloriosa!

Tú saps de la altivessa i d'una rassa que tenen hui oprimida els centralistes. Tu aniuares en llòcs de fertilitat pera omplir-los de paumes de victòria. Tú saps aon son els cims que 'ls pòbles munten quant trenquen les cadenes qu'envilixen... ¡Tú saps de la puxansa i bledania de la Patria immortal quant era lliure!

Yo 't veig escabullir entre les ombres que amaguen l'antigor de ton oritge; pero tos ferms esclats d'indpendència te pregonen ibera de sanc pura. ¡Oh, tú, la poderosa Il-licibella! Tú, que fòres esplèndida i magnífica quant encara allà dins eren salvatjes; tú, que ofrenares pòrt als llenys dels phenos i a les naus fecondantes de la Grecia; tú, cual nòm no cabent dins de la tèrra se 'n eixamplà famós *sobre* les aigües del golf d'Il-licitania... Tú, que saberes véncer a Cartago i a les hòsts milenaries d'un Amilcar; tú, primerenca purna d'amor patri, que perires heròica voltá en flames ans que Llíria gloriosa i Sagunt trágica, aixecat coratjosa contra els *phenos* que te buiden les cambres escarnin-te.

Recobra els monuments que te recòrden les llunyanes edats en que florires industriosa i desllumenares culta: un jorn se 'ls endugueren al Museu de Madrit, avariciosos. Es eixe centralisme qui 't despulla fins dels objectes d'art que un temps creares i hui son perennals fulles viventes del gèni creador de nòstra rassa; es eixe centralisme qui te priva dels mitjos en que tu descolgaries els tresors amagats en eixa *Alcudia* aon fon la populosa *Helice* màrtir... Es eixe despotisme qui te lliga pera que no te 'n alses poderosa i derrolles les fònts de la riquesa i te lliures dels mals i dels inèptes que desde *allà* te se impossen.

Tú has admirat a Roma dominant ab lo gèni industriós de tes mainades i ab ton fill Albio Horacio, fòrt i atlètic... I has relluit com jóia en temps de bàrbres, i de veres feconda i culta i fòrta ab fesonomia mòra. I tingueres bisbats i fills insignes com lo poeta immens *Aslabdirita*, l'*Aljibi* historiadore, i *Ben-Hesjam* lo justicier i sabi.

¡Oh, ciutat inconfundible i admirable, tota plena de paumes de victòria

i de crudèl martiri! ¡Oh, potent llumenar de nòstre Reine! Tú, la que no volgué ser castellana i obrigueres tes pòrtes al Rey Jaume... Era la nit solemne..., lo venturós Gran Pare de la Patria valentina volia llibertar-te i acampá ab ses hòsts braves, invencibles, en mitj d'eixos palmars que t'envòlten amorosos; lo día, clarejant, dugué la nòva, i fins la Calahorra, altiva torre, se 'n ofrena al Gran Gèni...

I si la envetja dels vehins, sempre contraris a nòstres llibertats i esprit de rassa, volgué junyirte misera a son carro, tu 't deslliurares d'ell i obrint les ales cap al progrés joíós, te conquerires els cims de ta grandessa aon t'esplayares. I creixqueren tes cambres que s'ompliren de fruits consoladors; i produiren més tos camps magnífics i el gèni de tes còlles, protegides per lleis fomentadores de institucions fortisimes que a tos fills sabiament acaronaren. I es desarrollá ta industria portentosa, i a ton pòrt acudiren els navilis qu'enramaren ta fama per els pòbles, engraelant la mar que dominaren aquells progenitors de nòstra rassa.

¡Oh, gran ciutat progresiva i fecònda! Si rallares en ta esplèndida pujansa al nivell de les grans viles del Reine, llavors més poderoses i avisades, fon per les lliures lleis que te robaren despòtics castellans i centralistes. Un rey que per ses venes duya sanc borda, te regalá despòtic a una dòna que va usurpar un trono. Isabel de Castella, la que va consentir que la deshonor caiguera sobre 'l front de un germá débil, la que jurava en fals lo dret del pòble pera calmar lo fòrt crit de protèsta en que t'alsaves bèlica.

¡De res bò han servit may les embaixades tractanse dels sagrats furs de la Patria! Ella et doná a son noble, a Gutiérrez de Cárdenas, l'alcabòt que arreglá lo mal noviatje que 'ns havia de dur a la desgracia.

¡Vila dolenta, separá del Reine, de tos germáns de rassa, cuan fores lliure t'engrandires culta, quant jagueres esclava te nafraren!

TIRANT LO BLANC

Vèrsos de Patria

Cansó patriòtica

Recolsada en dures penyes
vòra la llatina mar,
qu'en ses ones caprijoses
li endresa amorosos cants,
una jove, sola i trista
mig dormida viu fa anys.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Temps arrere, esta doncella
ocupava un alt sitial,
duya esplendent corona,
per cimera el Drac-Alat
i en la ma lluent escut
en quatre barres de sanc.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

En sa còrt sempre brillaren
com claríssims diamants,
el valor, la ciència i lletres,
la virtut i santitat,
quant al hòme dignifica,
quant al hòme fa ser gran.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Son nòm era respectable,
l'enaltien els extranys,
era en el comèrs insigne,
en la industria i en les arts,
a tot lo mon engisava
la dolsor de son parlar.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Mes en mig de tantes glòries,
un día trist va aplegar;
el sitial rodá per tèrra,
tot desfet va ser son mant,
i sa corona, en tres tròsos,
una ma impia trencá.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Desd' aquell día tristíssim
la seua vida es plorar,
mes no en llàgrines dels ulls,
en les de son còr nafrat,
i aixina los dies passa
son esplendor anyorant.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Atres manen hui en sa tèrra
sense saver lo que 's fan;
sa bandera, arrinconada,
no hi ha qui li fassa cas,
i sa llengua, tan gloriosa,
menyspreuada i pòbra está.

¡Ah, germáns! ¡Fem-la reviuire!
¡Qu'ixca pronte d'eixe estat!

Assò ya es masa sofrir;
valénts alcem-se, germáns.
¡Desperta, fèrro!—cridem
al cèl favor demanant.
¡Retornem al mon dels vius
l' antic Reine Valenciá!

¡Ah, germáns! ¡Fem-lo reviuire!
¡Qu' ixca pronte d' este estat!

JOSEP M.ª GIMÉNEZ FAYOS

El gran Homer no escrigué en llatí, perque era grèc: ni Virgili escrigué en grèc, perque era llatí. En resolució; tots els poetes antics escrigueren en llengua que mamaren en la llet, i no anaren a buscar les estranyes pera declarar l'altessa de sos concèptes, i per lo tant, seria raó s'estenguera esta costum per totes les nacions, i no 's rebutjara al poeta alemany perque escriu en sa llengua, ni al castellà, ni fins tampòc al viscahi que escriu en la seua.

Miquèl de Cervantes

CONCURS

de himnes nacionals valenciáns

PRÈMI HUGUET

PATRIA NÒVA crida a tots els poetes valenciáns a un Certam de himnes nacionals que 's regirà per les següents

BASES

1.ª Se donará un prèmi de *cent pessetes* als versos més patriòtics i inspirats que millor s'adapten pera un himne valenciá.

2.ª Els treballs deurán ser escrits rònegament en valenciá i els autors que concorrirquen haurán de haver naixcut en lo Reine Valenciá.

3.ª Tot treball, ab títul i lema i sense indicació de nòm de l'autor ni plica alguna adjunta, podrá ser dirigit a nòm del Director de PATRIA NÒVA, al kiòsc de San Martí en Valencia, fins les nòu de la nit del dia 20 de Juny de 1915.

4.ª Els nòms dels senyors que formarán el Jurat no se coneixerán que no 's fassa pública l'acta en que se concedisca el prèmi. Seguidament l'autor deurá enviar, ab la mateixa direcció indicada en la base tercera, un duplicat del treball premiat ab la seua firma.

5.ª Tot treball que se recomane quedarà fóra de concurs.

Apenes se prèmie la lletra per el expresat concurs, s'en convocará a un atre de músics, a base dels versos elegits, i donant com prèmi les restantes *cent cinquanta pessetes* de les ofertes per En Gaetà Huguet.

Per la cultura nacional Valenciana

BIBLIOTECA VALENCIA

Ha produït mol bon efecte entre l'opinió valenciana l'anunci de la pròxima aparició de la «Biblioteca Valencia», la qual publicarà en nostra llengua òbres dels més notables autors valenciáns.

Igualment publicarà òbres d'autor estrangers, traduïdes a la llengua valenciana.

La empresa de la «Biblioteca Valencia» està rebent sotscripcions a la mateixa i entre les ya rebudes figuren els nòms de distinguides personalitats de la nostra terra i de significats elements en el camp de les lletres, de les arts i de la política.

Tot assò demòstra l'interés que ha despertat la publicació de la «Biblioteca Valencia» i els profitosos resultats qu'ella ha d'aportar al renaiximent de la lliteratura valenciana.

La benemèrita empresa que ab tant entusiasme i desinterés ha mamprés la publicació de la «Biblioteca Valencia» ens prega fem públic a tots els aimants de nostra lliteratura i a tots els que desitjen sotscriures, que ho fassen seguidament ab l'objècte de millorar les condicions tipogràfiques i la presentació dels volums, si les sotscripcions apleguen a un número que ho permetixca.

Pera sotscriures a la «Biblioteca Valencia», dirigir-se a En Josèp Blanquer, Cazador, 4, primer. Barcelona.

Consells i advertències

De tot còr felicitem al senyor propietari—que supossem será qui ho haixca ordenat—d'una casa del carrer de Balmes que han pintat estos dies passats, i en la que s'ha posat una inscripció en corrècte valenciá que diu: *No fixeu anuncis*.

Ya era hora de que anàrem dignificant-se; desterrant idiomes que, per bells que siguen, no son els pròpis, i

per tant, tan sòls a la cursileria i a la ruina ens han de portar, ya que no han de fer més que falsejar-nos i envilir-nos.

El dia que tot valenciá s'expresse en son idioma s'hauré regenerat completament i Valencia será deu vòltes més gran en tots els ordres.

¡Quin gòig experimentariem el dia que vérem en els establiments de comèrs grans lletreros en els cristalls que digueren:

SE HABLA CASTELLANO

Assí, segurament, no més manen les influències polítiques o els dinés que naveguen per baix ma. D'atra manera no s'explica la d'escándalos que ocorrixen, i que tan pacientment, sense la més insignificant protèsta, aguanta este sufrít pòble valenciá.

L'atre dia hi hagué una interrupció en els tranvies elèctrics que durá pròp de tres hores.

¿Qué fa l'Ajuntament, l'Alcalde, o quin dimòni siga, que no exigix a la Companyia una regularitat en el servici? ¿Es que guanyen pòcs dinés qu'encara aixina abusen tan descaradament de la paciència dels ciutadans? ¿Quins interesos hi han amagats que tot ho salvaguarden? ¿Aón estem?...

El dia que 'ls valenciáns òbriguen els ulls, ha d'anar tot lo mon de corona. No hi ha més remey que plantar-se i pendreu en serio, si no estem més perduts que un garrofi en alta mar.

Un atre refranet que no hi ha que oblidar:

Hostes vindrán que de casa ens tirarán...

Que s'apliquen el cuento tots el forasters als que no 'ls dona la gana de respetar nòstre idioma ni costums, encara que de Valencia mengem o a còsta nostra se fassen rics.

Se impossen remeys radicals: o se donen inyeccions de sentit comú, o hi haurá que fer una *agraná* que 'ns netege la casa d'immundicies.

Els valenciáns de *pega* i el centralisme.

En Manèl Galindo no es valenciá; pero en Valencia s'ha fet ric.

Li pregá PATRIA NÒVA que al teatre qu'está construint li posara per nòm Teatre Valenciá, i *ni tan sisquera se digná contestar*. Moltes gracies en nòm de Valencia.

Ara, dit senyor s'ha enterat que

ve En Bergamín de mantenedor a uns Jòcs florals, i en seguida ha oferit a la comissió organitzadora lo seu automòvil pera l'us del ex ministre mentres estiga en Valencia.

¡Alsa, mon! No es que nosatros cregam que li dega res a Bergamín—encara que 's donen casos;—pero senyor Galindo: ¿I Valencia? ¿I Valencia qu' es la que tot ho paga?

Propaganda.—Demà dumenge, a les deu de la nit, en el Círcul de Belles Arts donarà una conferència sobre 'l tema «Valencianisme», el jove i entusiasta nacionaliste valencià En Robèrt Blanquer, President de la «Joventut Valencianista» de Barcelona.

La entrada a dita conferència serà lliure. No duptem se vorà concurrir el saló de conferències del Círcul, tingut en conte lo interessant del tema i el gran número d'entusiastes que cada dia van sumant-se a nostra patriòtica i humil llavor per el renaiximent de la Patria Valenciana.

Canviar de ministres es canviar de lladres.
Cristina, reina de Suecia

DIÀLECS AL VOL

Entre amics:

—¿Qué 't pareix del viatjet a Madrit del Alcalde i del President de la Diputació?

—¿Qué m' ha de paréixer? Que com sempre fan, no han perdut el viatge.

—¿Per qué ho dius?

—Per la *creueta* que li han donat al Alcalde. ¡Si sabérem lo que nos costará eixa condecoració! Per lo pronte, als empleats del Ajuntament no hi ha qui 'ls salve del acostumat *quant* pera regalar-li les insignies...

—¿I a Polo de Bernabé, qué li han donat?

—Tal vòlta no més esperances *si 's porta be...* o ves a saber. Per lo pronte, ya comensa a atropellar el Reglament de la Junta d' Obres del Port i a fer lo que li dona la gana a estil centraliste; ya vorás com si s'aplica no tarda a tindre una condecoració o algún *momio* més important: assí ningú trevallaba debaes.

—Bueno; i dels asunts que anaren a ventilar, ¿qué?

—Això no son més que motius pera traure lo demés: creuetes, destinetes pa la familia...

—De mòdo que a ells Valencia...

—No 'ls impòrta un pepino. Ya veus lo que se conseguix després de tants viatjes.

—Hòme, i els valenciàns... ¿qué diuen?

—Ah, no sé; no sé fins quant ho aguantarán.

—Che, ¿qué te diré? Els arrendadors de les cédulas, fent-se 'ls contes del *gran capitá*, s' han inventat que 'ls dèc quinze pessetes i m' han amenasat en embargar-me si no les pague.

—Bueno; pues no les pagues. Això del embargo es una mentira.

—¿I si no hu fora?

—Si no hu fora seria un embargo en regla. Els embargos que sòlen fer no son més que *simulacres* a càrrec d' un empleat i dos municipals que se presenten.

—¿I la justicia? ¿I l' Alcalde?

—No fasses averiguacions perque estás net. Si no es un embargo per el Jusgat, en la forma que correspon, no deixes entrar a ningú en ta casa; i si entren, immediatament denuncia per *allanamiento de morada*...

—¿I si el embargo es en deguda forma?

—M' envies tots els mòbles a ma casa. Tú no asòltes un céntim per res del mon. Al que les autoritats no 'l defenen deu defendres ell. Prou de negocis bruts.

L' atra nit a primer hora passàvem per un carrer d' estos qu' están pòc il·luminats, i vérem a uns joves ab mistos encesos buscant per terra; compreguérem seria que a una fadrina que havia allí se li hauria caigut alguna moneda.

I la gica, no volent estar callada al vore a d'aquells amables senyors que per ella 's preocupaven, digué, com pera justificar-se:

—*Es que, miren, sin saberlo llevaba la bolchaca foradada.*

¿Cuán podrem desfer-se d' este vici de sentir-se *cohents* apenes parlem ab gent que no coneixem i encara que tots sigam valenciàns?

Per el carrer de la Pau pasen unes senyoretas belles i elegants acompanyades de la seua mamá.

—Giquetes, miréu qui passa per allá—diu la senyora.

—*Oye, ¿qué dise la mamá?*

Este es u dels més lletjos vicis que 's pòden imaginar; eixe fingiment d' una equivocadísima finura, posant sempre en ridícul a la persona que 'ls ha donat el ser.

Esta clase de senyoretas son les que en visites i reunions aón se *peixquen* novios, van amagant als pares o abuelos per el *delit* de que parlen en valencià, oblidant-se de que trapitjen el respècte

dels seus majors i de que escarnixen el més sagrat dels principis patriòtics.

A tot jove que discernisca un pòc, per guapes que siguen, deuen donar-li asco..

Aixina tot ho envenena i degenera el castellanisme que respirem. Cada una de eixes *cohentes* que se casa, es un grau més de perdició pera Valencia.

Un visitant valencià aplega a casa de un valencianiste.

—*¿Se puede?*—diu aváns d' entrar.

—*¿Se puede?*—repetix.

—¿Se pòt pasar avant?—torna a dir tot incomodat.

—¡Hola, Joanet! Pasa, pasa, estás en ta casa. M' havies paregut un foraster.

Correspondència

A. P. —Castelló. —Cumplimentades les seues instruccions. Li escriurem no més pugam.

S. Z. —Valencia. —Rebuts els seus versos i vorem de complaure 'l publicant-los. Anotada la seua subscripció. Mil mercès.

J. F. B. —Cabanyal. —Els que ara ens ha enviat están be com a patriòtics, pero tenen encara algunes incorreccions i inexactituds. Si séguix estudiant el art, no duptem que dins de pòc hem de poder publicar-li els que 'ns envie.

J. B. C. —Benigànim. —Suposem ya haurà vist en la premsa lo que sobre 'l himne nos pregunta. En tot cas, no més té que avisar-nos i li enviarem cuants detalls desitje.

E. D. T. —Valencia. —En nostre poder lo seu treball. Anirà tot lo aváns possible.

Na C. B. M. —Valencia. —Els seus versos son bonicos i els publicarem en el número vinent. Se felicitem per contar ya ab una poetisa valenciana. Li desitjem molt d'encoratjament i entusiasme. B. V. P.

Trevallar per PATRIA NÓVA es trevallar per el renaiximent de Reine Valencià.

Tip. EXCELSIOR. —Guillem de Castro, 151.

Dr. Espinosa Ventura
Medicina i Cirugía general

Carnicers, 1
VALENCIA

Chapa, 44
- GRAU -

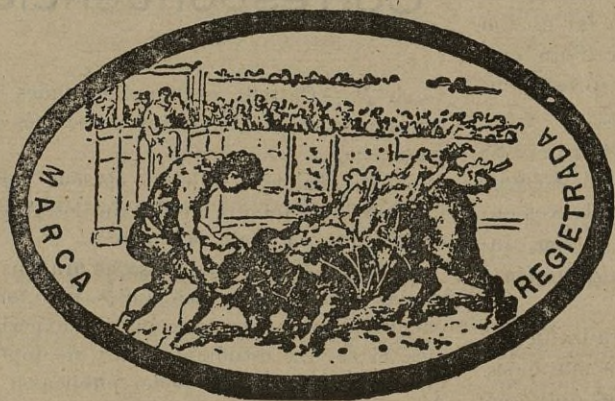
BIBLIOTECA

de Poetes Valenciàns
- Contemporanis -

1 quinet cuadern
De venda en tots els kiòscs

- - - CALSAT - - - - RIERA -

Carrer de Lauria, 5.-Valencia

Fosfo-Fito-Kola-Aliño

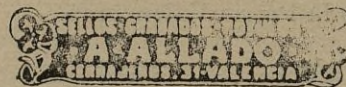
Novíssima medicació fosforada. Fósforo orgànic de les llavors del cereals i Anòu de Kola granulades. Poderós tònic reconstituyents. De positius resultats en l'anèmia, tuberculòsis, escrofulisme, raquitisme, inapetència i en les convalescències. RECOMANAT PER LA CLASE MÉDICA.

De venda en les principals farmacies i drogueries d'Espanya.

Botella gran, 5 pesetes. Botella petita, 2'75

Pera demandes al per major: Farmacia de la Viuda del Doctor Aliño, plassa del Mercat, 52.—VALENCIA.

La Floresta *Fábrica de flors artificials*
:: Eduart Arnal ::
Saragossa, 16.-VALENCIA

Pera Ombres, Palmitos, Boquilles, Bastóns i
articles pera regals

La casa Bruguera

San Vicent, 41, front al carrer San Ferrán
— — — VALENCIA — — —

Fumeu l'incomparable Paper Mefisto

: Fábrica de Conserves Vegetals :
ALFREDO J. MORGAN I COMPANYIA
GANDIA

Especialitat en tomata, pimentó, pèsols, sanfaina, bresquilla, albercòc, raïm, etc.

Pera pedidos: Manuel Coll, carrer de la Corona, 15.-Valencia

Tintorería SOTO

Avinguda del Pòrt, núm. 38

:: Teléfono núm. 958 ::

:: :: VALENCIA :: ::

Kiòsc de San Martí

✕ ✕ ✕ ✕ VALENCIA ✕ ✕ ✕ ✕

Venda de tota classe de periòdics, semanaris

□ □ □ □ □ □ □ □ y revistes □ □ □ □ □ □ □ □

Especialitat en periòdics regionalistes

El Depuratiu vegetal de Fuster

es un remey efícas pera les enfermetats dels ulls, del estomac, dolors reumàtics, neurastènia, asma, enfermetats secretes de la dona, sífilis, venéreo, hèrpes i demás que tinguen per orige la existencia en la sang de toxines i ácid URIC, porque 'l DEPURATIU VEGETAL FUSTER expulsa i obliga a ixir ab la suor i l'orina totes les dites impureses.